

En pige med pigsko

Et undervisningsforløb til
MELLEMRINNET udarbejdet af
Ulla Maria Michaelsen og Dorthe Rise

Lidt om bogen

Mette Vedsø har sammen med illustratør Anna Jacobine Jakobsen skrevet billedbogen "En pige med pigsko", som med poetisk sprog og i samspil med billederne fortæller historien om en pige, som oplever en følelse af magtesløshed og rodløshed i forbindelse med forældrenes skilsmisse. Bogen sætter spot på, hvad det vil sige at være "dele-barn", set fra et barneperspektiv. En pige med pigsko er en kompletterende billedbog, hvor tekst og billeder kompletterer hinanden, udfylder hinandens huller og kompenserer for hinandens utilstrækkeligheder.

Formål:

Eleven kan forholde sig til velkendte temaer i eget og andres liv gennem undersøgelse af litteratur og andre æstetiske tekster (kompetencemål, fortolkning, efter 4.kl.).

Eleven kan forholde sig til almene temaer gennem systematisk undersøgelse af litteratur og andre æstetiske tekster (kompetencemål, fortolkning, efter 6.kl.).

Inden vi møder teksten

Alverdens sko

Eleverne skal i makkerpar notere alle de forskellige sko, som de kan finde på. De skal snakke om hvilke mennesker, der kunne bruge disse sko, hvornår skoene bruges og deres funktion. Derefter noteres og sorteres i fællesskab på tavlen alle de sko, som de har fundet på. Skoene kan sorteres efter fx funktion, dame-, herre- eller børnesko eller 'aktiv sko' eller 'stille sko'. Efter denne aktivitet skal eleverne i makkerpar i gang med at arbejde med skrivning, hvor de skal skrive en fortællende tekst med overskriften "Den dag min sko blev levende".

På billedbogens forsatsblad skal de i makkerpar udvælge den sko, der skal være med i deres historie.

Vi anbefaler, for at hjælpe eleverne bedst mulig i deres skriveproces, at eleverne inden skrivningen er velkendt med tekstens genre og læreren har udarbejdet en skriveskabelon. Er der muligt, så lad eleverne fremstille den sko, som de har valgt. De kan evt. medbringe en gammel sko, som de dekorerer, så den ligner den sko, som de har brugt i deres fortællende tekst.

Udstil skoene og deres fortælling.

Rundt om ordene

Eleverne skal "smage" på ord og sætninger fra teksten. Skriv ordene op på tavlen og gennemgå ordene med eleverne. *Hvilket slags ord er det, hvad betyder ordet, hvordan staves ordet, hvilken ordklasse, hvordan udtales ordet osv.*

Ord fra teksten vi har fundet:

krumbøjet, mutte, hæsblæsende, knirkede, kribler, summede, roterede, spritnye, bihulebetændelse.

Lad eleverne arbejde med ordene på forskellige måde. De kan lave en foldebog, hvor de inddeler ordene i ordklasser, skriver sætninger med ordene, tegne udvalgte ord, vise udvalgte ord med kroppen osv.

Bogens forside - *Thinglink*

I denne aktivitet skal der arbejdes med elevernes forforståelse og oplevelse af bogens forside. Med programmet Thinglink skal eleverne gøre forsidebilledet interaktivt og synliggøre deres umiddelbare oplevelser og tanker om bogen.

Start med en fælles snak i klassen om forsiden: *Hvad tror vi bogen handler om, hvad betyder titlen, hvad kan man se på billedet, noget du undre du dig over?*

Eleverne indsætter billedet i programmet og skriver deres umiddelbare tanker, oplevelser, undren og spørgsmål ned ved at sætte små markør på billedet.

Inden eleverne arbejder med programmet og forsidebilledet har læreren skrevet nogle "startsætninger" ned på tavlen, som eleverne skal anvende.

- Jeg lagde først mærke til..
- Jeg undre mig over..
- Det er mærkeligt at..
- Jeg tror bogen handler om...

MENS vi møder teksten

Fem spørgsmål til teksten

Efter første gennemlæsning skal eleverne snakke med deres makker om, hvad de undrer sig over i billedbogen. De skal sammen skrive fem ting ned på, som de synes er vigtige at få svar på for, at de synes, at de har forstået teksten. De kan fx. skrive deres spørgsmål på post-it, fælles dokument, Padlet - det vigtigste er, at alle elever få kendskab til spørgsmålene og at det er nemt at vende tilbage til senere i forløbet.

Det er vigtigt, at både tekst og billedsiden bliver inddraget i denne aktivitet, da begge har stor betydningen for forståelse af bogen.

Vi smager på teksten

Billedbogen er fyldt med et poetisk sprog, som giver mening at eleverne arbejder med. Lad eleverne tegne eller male nogle af disse poetiske sætninger.

- Træet knirkede så kærligt og kinesisk*
- Skoen slæbte sig gadung gadung henover gulvplanker*
- Træet viftede hende over kinden*
- Skotanker summede i hjernen og ned i brystet, maven, albuerne, håndleddene, ballerne, knæskallerne det stak og det kløede.*

Sørg for at eleverne har en forståelse for ordene og sætningen inden, at de påbegynder denne aktivitet.

Nedslag i teksten

Efter anden gennemlæsning skal eleverne arbejde med forskellige nedslag i billedbogens ikonotekst (sammenspil mellem tekst og billeder).

Lærerne vælger tre-fire forskellige nedslag i teksten og får en fælles snak om billed og tekst.

Vi anbefaler at anvende disse 3 nedslag i teksten.

Midt mellem mor og far stod et træ med sol på toppen og mos på kroppen. Her sad pigen og kiggede skiftevis til mors og fars side.
»Æv for far og bæv for mor,« sagde hun med en lille, krumbøjet stemme.

»Jamen dog,« sagde træet, der duftede af god tid og fine drømme. »Det skal nok gå.«

Hvordan er stemningen på billedet?

Hvordan er der i mors/fars hus?

Hvorfor sidder pigen midt inde i træet?

Hvordan tror I, at pigen har det?

Men snart kom de voksne. Deres vilde og triste stemmer summede om hende. Kom, kom, kom, kom, lød det. Men nej, pigen kom slet ikke, for hun havde pigsko på. De voksne hev i den lige arm, de hev i den ulige arm, de drejede og snurrede og roterede hendes krop. De fortsatte til månen stod op og stjernerne lyste. Men pigen stod. Træet stod. Og moren og faren faldt sammen af træthed.

Hvorfor står pigen fast?

Hvad tænker hun?

Hvordan reagerer forældrene?

Hvad synes I, at pigen skal gøre?

Og sådan blev det. Pigesco var godt, men indimellem var pigsko bedre. Det lærte moren og faren, som tiden gik. Og pigen – ja, hun stod, når hun stod, og når hun ikke stod, så bestemte hun selv, hvornår det var på tide at stå igen.

Hvordan har pigen det nu?

Hvordan er stemningen på dette billede i forhold til det første billede?

Hvad har mor og far lært?

Hvordan tror I, at mor og far har det nu?

Hvis I skulle give et godt råd til mor og far, hvad ville I så sige til dem?

Hvad skulle pigen bruge pigskoene til?

Personkarakteristik

I tredje gennemlæsning skal eleverne zoome ind på pigen og undervejs skrive stikord, sætninger, følelser ned i deres hæfter. Når eleverne efter læsningen skal lave en foldebog skal der være en personkarakteristik af pigen inde i foldet. Derfor skal de bruge deres noter til dette.

Efterfølgende mødes eleverne med deres makker og sammenligner deres tanker om pigen.

EFTER vi har mødt teksten

At stå fast

Efter bogen er læst skal der være en fælles snak i klassen om ordsproget "At stå fast" - hvad betyder det? Hvordan står pigen i bogen fast og hvorfor gør hun det?

Lav en fælles brainstorme med eleverne på det og find ud af, hvad det betyder for dem.

Hvordan står man fast, hvornår står man fast? Hvornår er det vigtigt at stå fast?

Eleverne skal nu arbejde med faglig skrivning, hvor de skal skrive en personlig berettende tekst om en gang, hvor de har stået fast eller hvor de havde ønsket, at de havde stået fast.

Som tidligere nævnt anbefaler vi at for at hjælpe eleverne bedst mulig i deres skriveproces, at eleverne inden skrivningen er velkendt med tekstens genre og læreren har udarbejdet en skriveskabelon.

Foldebog

Eleverne skal til slut i forløbet lave et "husfold" - her skrives om, hvordan der er hos mor og far.

På forsiden tegnes mors og fars huse. I husene skal eleverne *tegn nogle af skoene, der bor hhv. hos mor og far, hvad laver mor og far?, hvordan er stemningen?, hvordan pigen har det og hvad pigen laver der?*

Inden i foldet skrives personkarakteristikken af pigen

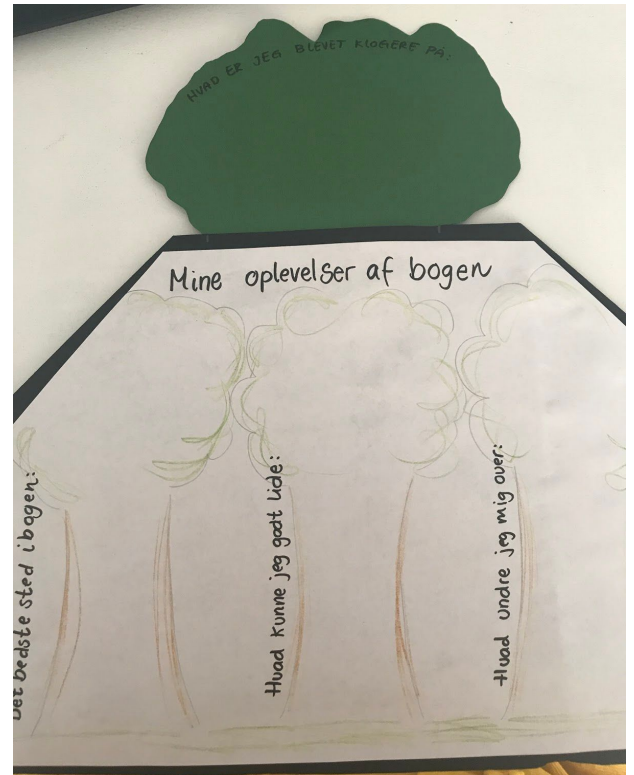
På træets forside skriver eleverne om træet betydning for pigen, *hvordan har pigen i træet?*

På træets bagside (kronen) skriver eleverne, *hvad er jeg blevet klogere på?*

Kom evt. også ind på træet symbolske betydning.

På bagsiden af husfoldet skriver eleverne om deres egen oplevelse af bogen, *hvad synes jeg var det bedste sted i bogen, hvad kunne jeg godt lide, hvad undrede jeg mig over?*

Inden forløbet afsluttes, så genbesøg eleverne FEM SPØRGSMÅL TIL TEKSTEN fra tidligere. Lad eleverne i grupper snakke om, hvilken spørgsmål, som de synes, at de har fået svar på og hvilken, de stadig undrer sig over.

Snak i fællesskab om deres svar og de spørgsmål, som de stadig undrer sig over.

Vær åben for, at eleverne har forskellige tolkninger af teksten, men lad dem begrunde deres svar/tolkning.

Afslut forløbet med at lave en udstilling af elevernes produktioner.